

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA CONSILIUL UNIUNII

DECIZIA NR. 773/26.10.2013

(cu caracter interpretativ)

despre aplicarea corectă a prevederilor art. 66 lit. p) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată și ale art. 281 alin (1) din Statutul profesiei de avocat, adoptat prin Hotărârea Consiliului U.N.B.R. nr. 64/03.12.2011, cu modificările și completările ulterioare

A. Precizări prealabile

Interpretarea acestor prevederi apare ca fiind necesară, pentru a clarifica situația plângerilor și contestațiilor privind deciziile și hotărârile de exercitare a acțiunii disciplinare împotriva unui avocat, adoptate de către consiliile barourilor, în special cu privire la calea de atac ce ar putea fi formulată împotriva soluțiilor de exercitare a acțiunii disciplinare sau de clasare a cauzei, intervenite în urma cercetării disciplinare făcută în legătură cu o plângere îndreptată împotriva unui avocat.

Prin Decizia (cu caracter interpretativ) nr. 559/2012, Consiliul U.N.B.R. a decis că, în funcție de soluția adoptată de către consiliul baroului, soluțiile adoptate de către Consiliul U.N.B.R. sunt următoarele:

- 1. plângerile și contestațiile împotriva unor decizii ale consiliului baroului de exercitare a acțiunii disciplinare vor fi respinse ca inadmisibile;**
- 2. plângerile și contestațiile împotriva unor decizii ale consiliului baroului de clasare a cauzei vor fi analizate pe fond, soluția putând fi admiterea sau respingerea lor ca neîntemeiate.**

B. Texte legale și statutare incidente

Art. 66 lit. p) din Legea 51/1995, republicată:

Consiliul U.N.B.R. are următoarele atribuții:

p) anulează hotărârile barourilor pentru cauze de nelegalitate și rezolvă plângerile și contestațiile făcute împotriva hotărârilor adoptate de consiliile barourilor, în cazurile prevăzute de lege și de statutul profesiei;

Art. 281 alin. (1) din Statutul profesiei de avocat:

(1) După efectuarea anchetei disciplinare, Consiliul U.N.B.R., respectiv consiliul baroului, vor decide, după caz, exercitarea acțiunii disciplinare, clasarea cauzei sau completarea cercetărilor.

C. Expunerea situației de fapt

În conformitate cu prevederile legale și statutare, plângerile împotriva unui avocat se adresează consiliului baroului pe al cărui tablou figurează respectivul avocat, care are competența anchetării și exercitării acțiunii disciplinare; în cazul avocaților pensionari care își continuă activitatea în profesie, sunt incompatibili ori s-au retras din profesie, competența aparține consiliului baroului în care avocatul respectiv este sau a fost înscris în tabloul avocaților; în cazul în care avocatul are calitatea de decan sau de membru al Consiliului U.N.B.R., competența anchetării abaterii și exercitării acțiunii disciplinare aparține Consiliului U.N.B.R. (art. 277 alin. 1 și 3 din Statut, coroborat cu art. 87 alin. 1 și 2 din Lege)

În urma efectuării anchetei disciplinare în conformitate cu prevederile art. 278-280 din Statutul profesiei, consiliul baroului sau Consiliul U.N.B.R. va decide, după caz, *exercitarea acțiunii disciplinare, clasarea cauzei sau completarea cercetărilor* (art. 281 alin. 1 din Statut). După redactarea plângerii disciplinare, președintele comisiei de disciplină va fixa de îndată termen de judecată, cu citarea avocatului, a organului profesiei care a exercitat acțiunea și a celorlalte persoane indicate în acțiune, urmând ca în continuare cauza să se judece în fața comisiei de disciplină, în conformitate cu procedura disciplinară prevăzută de art. art. 283-287 din Statut.

Se pune problema care este soarta contestațiilor și plângerilor adresate Consiliului U.N.B.R., în cazul în care consiliul baroului a decis exercitarea acțiunii disciplinare sau clasarea cauzei.

I. Soluțiile contestațiilor și plângerilor adresate Consiliului U.N.B.R. în cazul în care consiliul baroului a decis exercitarea acțiunii disciplinare

Având în vedere că avocatul trimis în fața comisiei de disciplină se poate apăra, implicit, și cu privire la temeinicia și legalitatea deciziei de sesizare a acesteia, apare ca inutilă soluționarea de către alt organ, în speță Consiliul U.N.B.R., a unei căi de atac la decizia de sesizare a consiliului baroului.

Comisia de disciplină este îndreptățită de lege și statut să aprecieze în totalitate cu privire la presupusa abatere disciplinară săvârșită de avocat, în conformitate cu reguli de procedură specifice, proprii soluționării unor astfel de cazuri. Intervenția Consiliului U.N.B.R. în acest caz apare ca fiind, pe de o parte, inutilă, de vreme ce în fața comisiei de disciplină avocatul își poate formula toate apărările și, pe de alta, neoportună, putând duce la prelungirea fără rost a soluționării cazului.

De asemenea, eventualele critici cu privire la modul în care a decurs ancheta disciplinară (de exemplu, depășirea termenului prevăzut de lege sau necitarea avocatului pentru a da explicații) vor putea fi invocate în cadrul apărărilor din acțiunea disciplinară, tinzând la infirmarea acesteia.

În aceste condiții, ***singura soluție pe care o poate decide Consiliul U.N.B.R. nu poate fi decât respingerea ca inadmisibilă a plângerilor și contestațiilor împotriva unor decizii ale consiliului baroului de exercitare a acțiunii disciplinare.***

II. Soluțiile contestațiilor și plângerilor adresate Consiliului U.N.B.R. în cazul în care consiliul baroului a decis clasarea cauzei.

1. Procedura jurisdicțională disciplinară are ca părți consiliul baroului sau după caz, Consiliul U.N.B.R., în calitatea de reclamant și avocatul acuzat de săvârșirea unei fapte susceptibile de a constitui abatere disciplinară, Prin

urmare, *nici în faza pregătitoare declanșării acțiunii disciplinare nu pot figura alte persoane în cadrul procedurii disciplinare*, iar, **în cazul clasării**, cel care a făcut plângerea sau sesizarea nu poate ataca decizia. Declanșarea acțiunii disciplinare rămâne un atribut al consiliului baroului sau al Consiliului U.N.B.R. (în cazul faptelor săvârșite de membri ai acestuia sau de decani), care nu este susceptibil de cenzură sub aspectul deciziei de a fi sau nu exercitat. Faptul că soluția se comunică și persoanei care a formulat plângerea sau sesizarea reprezintă numai un aspect al dreptului la informare, dar în niciun caz nu poate crea acestei persoane drepturi în interiorul unei proceduri esențialmente profesionale.

2. Prevederea din statutul profesiei de avocat conform căreia președintele Comisiei de disciplină fixează, de îndată, termen de judecată cu citarea avocatului, a organului profesiei care a exercitat acțiunea și *a celorlalte persoane indicate în acțiune*, nu poate avea altă semnificație decât aceea că referirea la citarea celorlalte persoane indicate în acțiune poate avea în vedere citarea eventualilor martori indicați în cadrul acțiunii disciplinare, desigur sub rezerva admiterii probei de către instanța disciplinară.

3. În ce privește calea de atac, împotriva deciziei date de comisia de disciplină se poate formula contestație. Calea de atac se poate promova de avocatul sancționat, decanul baroului și președintele Uniunii.

4. Într-adevăr, legea, referindu-se la controlul judecătoresc, prevede că pot formula contestație *persoana interesată*, decanul baroului și președintele Uniunii [art. 88 alin. (4) din Legea nr. 51/1995]. Formularea este de natură a crea confuzii, deoarece prin utilizarea sintagmei „*persoana interesată*” se poate crea impresia greșită că aceasta cuprinde orice persoană, motiv pentru care se impune a fi interpretat corect. În realitate, prin persoana interesată se înțelege *avocatul sancționat*, iar nu orice persoană (de exemplu, cel care a făcut plângerea sau sesizarea care au condus la declanșarea procedurii disciplinare). Orice altă interpretare ar fi contrară restului reglementării. Din moment ce procedura disciplinară implică un raport procesual între organele profesiei și avocatul acuzat, iar calea de atac urmează regulile stabilite de Codul de procedură civilă [art. 88 alin. (5) din Legea nr. 51/1995], este evident că numai părțile implicate în procedură pot exercita calea de atac a recursului. Legea stabilește care anume persoane din conducerea organelor profesiei exercită efectiv contestația, desemnând în mod expres decanul și președintele Uniunii. Avocatul acuzat va putea ataca numai deciziile prin care este sancționat, deoarece numai în acest caz este *persoană interesată*. Este de observat că legea folosește și în alte cazuri noțiunea vagă de „*persoană*” atunci când este evident că se referă la avocatul implicat în procedura disciplinară și, pentru rigoare, ar fi trebuit să folosească un termen mai precis, precum cel de „*avocat*” [de exemplu, la art. 88 alin. (3) din Legea nr. 51/1995, atunci când se referă la Consiliul U.N.B.R. ca instanță disciplinară, arată că din acesta nu poate face parte „*persoana implicată în cauză*”, fiind evident că se refera la avocatul implicat în procedura disciplinară]. Aceeași este soluția îmbrățișată și în alte sisteme, precum cel francez, unde calea de atac (recursul) împotriva hotărârii disciplinare poate fi exercitată numai de avocatul sancționat, decanul sau procurorul general (calitatea procurorului general este recunoscută în mod expres și excepțional). Soluția se explică și acolo prin faptul că cel care a formulat plângerea nu are deschisă calea de atac, deoarece nu a fost parte în instanța disciplinară.

5. Pentru identitate de rațiune soluția expusă anterior se aplică și în cazul în care se pretinde că, consiliul baroului a adoptat decizii de respingere a plângerii petentului fără respectarea prevederilor procedurale cuprinse în Legea

nr. 51/1995 și în Statutul profesiei de avocat (nu se face anchetă disciplinară, nu a fost desemnat un raportor pentru efectuarea cercetării prealabile etc).

6. Sub aspect exclusiv procesual, demersul petentului împotriva deciziei consiliului baroului de a clasa cauza poate fi calificat drept plângere prealabilă în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, cu modificările și completările ulterioare. Dacă acesta formulează o astfel de plângere către Consiliul U.N.B.R., aceasta va fi respinsă ca inadmisibilă și va fi îndreptată către emitent pentru a decide în consecință. Dacă petentul este nemulțumit de noua soluție pronunțată de către consiliul baroului, sub aspect pur procesual are deschisă calea instanței de contencios administrativ, în conformitate cu prevederile art. 8 și următoarelor din lege), urmând a se îndrepta numai împotriva baroului. În acest caz, U.N.B.R. nu are calitate procesuală pasivă, urmând ca acțiunile îndreptate împotriva sa, care au un astfel de obiect, să fie respinse cu această motivație.

7. În principal, atunci când între avocat și petent există încheiat un contract de asistență juridică, raporturile sunt de natură civilă și răspunderea avocatului poate fi angajată în temeiul contractului încheiat, pentru nerespectarea obligațiilor pe care acesta și le-a asumat (răspundere civilă contractuală).

D. Concluzii

I. În funcție de soluția adoptată de către consiliul baroului, soluțiile adoptate de către Consiliul U.N.B.R. sunt următoarele:

1. plângerile și contestațiile împotriva unor decizii ale consiliului baroului de exercitare a acțiunii disciplinare vor fi respinse ca inadmisibile;

2. plângerile și contestațiile împotriva unor decizii ale consiliului baroului de clasare a cauzei vor fi respinse ca inadmisibile, și, având în vedere calitatea lor de plângeri prealabile, se vor îndrepta către consiliul baroului, conform art. 7 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ

II. Decizia (cu caracter interpretativ) a Consiliului U.N.B.R. nr. 559/2012 se revocă.

PREȘEDINTE

Av. dr. Gheorghe FLOREA

av. Gheorghe Florea